כיון דאיסורה בטיל ישומאה גמי בטלה כי

קא מיבעיא ליה תקרובת לעבודת כוכבים

של אוכלין מאי כיון דאיסוריה לא במיל

סכדרב גידל מומאה נמי לא במלה או דלמא

איסור דאורייתא לא בטיל °טומאה דרבנן

במיל יתיקו בעא מיניה ר' יוסי בן שאול

מרבי כלים ששימשו בהן בבית חוניו מהו

שישתמשו בהן בבית המקדש וקא מיבעיא

ליה אליבא דמ"ד בית חוניו לאו בית עבודת

כוכבים היא דתנן סיכהנים ששימשו בבית

חוניו לא ישמשו במקדש שבירושלים ואינו

צריך לומר לדבר אחר כהנים הוא דקנםינהו

רבנו משום ידבני דעה נינהו אבל כלים לא או

דלמא לא שנא א"ל יאסורים הן יומקרא היה

בידינו ושכחנוהו איתיביה יכל הכלים אשר

הזניח המלך אחז במלכותו במעלו הכנו

והקדשנו מאי לאו הכנו דאטבלינהו הקדשנו

דאקרישננהו א"ל ברוך אתה לשמים

שהחזרת לי אבדתי יהכנו שגנזנום והקדשנו

שהקדשנו אחרים תחתיהם לימא מסייע ליה

יהמזרחית צפונית בה גנזו בית חשמונאי את

אבני המזבח ששקצו אנשי יון ואמר רב

ששת ששקצו לעבודת כוכבים "אמר רב

פפא התם קרא °אשכח ודרש דכתיב יובאו

אבות הטומאה הלי ז: אבות הטומאה הלי ז: לג ג ד מיי פ"ט מהלי

ביאת מהדש הלכה יד פיטו מקדם הכנה יי סמג לאוין שט: ה [מיי' פ"ה מהלי בית

הבחירה הל' יו:

לד ו מיי פ״א מהלי בית הבחירה הלכי יד סמג

לאון רל: לה ז מייי שם הלכי טו: לו ח מייי פ״ח מהלי

סמג לאוין מה טוש"ע י

סי׳ קמו סעיף ה:

לו ט מיי׳ שם טוש״ע שם

סעיף א: סעיף א: לח י מיי׳ שם טוש״ע שם

:סעיף יג

עבודת כוכבים הל' ט

ג) [לקמן נד.], ד) [זבחים נט.], ד) [לקמן נד:], נט.], מי [לקמן נד:], 1) [מדות פ"א מ"ו יומא

ימום' גיטיו סח. ד"ה איכא

ותוס׳ לעיל כג: ד״ה בקשו

ותוס׳ חולין יח. ד״ה וכמה],

ע) בכורות נ., י) [בנדרים סב. איתא וחללוה כיון

סב. אימא וחללוה כיון שפרלום נעשו חולן, כ) לעיל

מב. [לקמן סד:], ל) [ל"ל בריה וכ"א בצ"מ מד.], מ) [ב"מ מד.], ל) [וע"ע

תוספת חוליו מא. ד"ה ת"ש

תום׳ בכורות נ. ד״ה דינראו.

גליון הש"ם

גם' מומאה דרכנן. עיין לעיל דף מח ע"ב ברש"י

ד"ה ועבר. ובחולין דף יג

ל"ה ועכר. וכנונקן קף ... ע"ב בתום' ד"ה תקרובת: גמ' אשכח ודרש. עיין

:לרים דף סב ע"א

הגהות הב"ח

אבדתי. נ"ב [וקשה נהי דמשום] דאיכא לפרש הכנו שגנזנו ליכא לאקשויי דלמא

הכנו דאטבלינהו וכו׳ מ״מ

מקרא מהיכא חים מיתי לאסרינהו אי לא גלי לן

דגזרו עלייהו: (ב) רש

דגזרו ענייסו: (כ) רשיי ד"ה מאי כיון דאיסורא לא נטיל מדרב גידל בריש פירקין טומאה גמי לא בטלה וכיון דלית להו

טהרה נמקוה כשאר טומאות ליכא למימר

הכא כי היכי דשאר טומאות סלקי הא נמי קלה

למיסק מינייהו הס"ד ואח"כ מ"ה בית חוניו כל"ל: (ג) תום' ד"ה ברוך

יכו׳ מדחמר לנבוה. נ״ב

יכור ממטל לגבות. עיין בדף נ"ד דאף להדיוט אסרס יחוקיהו: (ד) ד"ה דינרי וכו' ולא לורתם. נ"ב

ע"ל דף מ"ג בחוס' ד"ה שעל הסדינים:

(א) גמ' שהחורת

ביון דאיסורה במיל. וגבי כלים לעיל (עמוד א) דלא קאמר הכי דמיירי בכלים של תקרובת עבודת כוכבים שאין להם בטול ודלא כפ״ה שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים: ברוך אתה דשמים שהחזרת די אבדתי. שהקדשנו אחרים תחמיהם. ואע״ג דמדאורייתא

לא מיתסרי דהא דהקדש נינהו ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואם כן להדיוט שרי מ"מ קנסו לאסור לגבוה והא דמייתי מההיא קרא לקמן (דף נד:) למלתיה דעולא דכיון ששחט בה סימן אחד אסרה דמייתי אף להדיוט כדמוכח בחולין פ"ב (דף מ.) הכי מייתי (ג) מדאסר לגבוה במעשה זוטא שלא נשתנה הכלי א״כ במעשה

משום כספה ווהבה של ירושלים.

ושל זהב: דיברי הדריינא מיריינא שיפא. פירש בקונטרס על שם מלכי רומי נעשו הלורות ושמם אדריינום טוריינום שייפא שנישוף ואין לורתה ניכרת מחמת יושנה וקשה לר"ת דהא אמרינן בהגחל קמא (ב"ק מ:) איזה מטבע של ירושלים דוד ושלמה מלד אחד וירושלים עיר הקדש מלד אחר ובערוך פי' כפ"ה ונראה לי לתרץ קושיא דר"ת דודאי אדריינום וטוריינו׳ כשמשלו על ישראל פסלו לורת מטבע הראשונה וחתמו בה שמם ולאחר החורבן הרבה בקשו לגנוז ונראה לר"ת לפרש הדריינה עגול לשוו הדורא דכנתא (חולין דף קיג.) טוריינא גדול כתריטא כדאמרינן המלוה את חבירו על המטבע אפי׳ כנפה כתריטא שייפה שנישוף וחין החותיות ניכרות 336

בו שהיו דוד ושלמה שמם כתוב במטבע (ד) ולא לורתם כדאמרי׳ לעיל (דף מג.) דלורת אדם אסורה ומתוך שנישוף לא היו יכולין להכיר י:

בה פריצים וחללוה אמרי היכי נעביד יניתברינהו ניאבנים שלמות אמר רחמנא סניתברינהו ניאבנים ננסרינהו יולא תניף עליהם ברזל אמר רחמנא ואמאי ליתברינהו ולישקלינהו לנפשייהו מי לא ייאמר רב אושעיא בקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם משום כספא ודהבא של ירושלים והויגן בה ירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייאנא מוריינא שיפא מפני מבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר ובאו בה פריצים יוחללוה התם לא אשתמשו בהו לגבוה הכא כיון דאשתמש בהו לגבוה לאו אורח ארעא לאשתמושי בהו הדיומא: כותני' ייעובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו "וישראל אין מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים 'המבטל עבודת כוכבים מבטל משמשיה ביטל משמשיה משמשין מותרין והיא אסורה: גבו' מתני ליה ר' לר"ש יברבי עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חבירו א"ל רבי שנית לנו בילדותך עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל ישראל דישראל מי קא מבטלה והא לושם בסתר כתיב א"ר הילל בריה דרבי וולם לא נצרכה שיש לו בה שותפות בילדותו מאי קסבר ובזקנותו מאי קסבר מבילדותו סבר ישראל אדעתא דעובד כוכבים פלח כיון דעובד כוכבים מבטל דנפשיה דישראל נמי מבטלה ובזקנותו סבר ישראל אדעתא דנפשיה פלח כי מבטל עובד כוכבים דנפשיה דישראל לא בטיל איכא דמתני לה אסיפא

רבה יש לאסור אף להדיוט 0: שהיה המטבע של כסף

תורה אור השלם 1. ואת כל הכלים אשר הַוְנִית בְּיל נִיבֵּילְם אָטְּוּ הָמְנִית הָמֶעֶלוּ הַכָנוּ בְּמַלְכוּתוֹ בְּמַעֵלוֹ הַכָנוּ והַקְּרְשְׁנוּ וְהִנָּם לְפִׁנֵי

תְּקְּלְּשְׁנוּ וְנִיבְּב יִבְּבּ מוְבַּח יְיָּ: דברי הימים ב כט יט 2. תְּהָסבּוֹתִי בְּנִי מֵהֶם וְתִלְלוֹ אֶת צְפוֹנִי וְבָאוּ בָה פָּרִיצִים וְחִלְּלוּהָ:

יחזקאל ז כב 3. אבנים שלמות תבנה אָת מִזְבָּח יְיָ אֱלֹהֶיךְּ אָת מִזְבָּח יְיָ אֱלֹהֶיךְּ וְהַעֲלִיתְ עָלָיו עוֹלת לַיְיָ אָלהֶיף: דברים כ 4. וֹבָנִיתָ שָׁם מִזְבַּחַ י דברים כז ו אלהיר מובח אבנים לא יָנְיף עֲלֵיהֶם בַּרְזֶל: דברים כז ה דברים כז ה

דברים כז ה 5. אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכְה תוֹעֲבָת יִיְ מַעֲשַׂה יִדֵי חַרָשׁ ושָׁם בַּסָּתֵר וענוּ כַּל יָּדְ בּיְּיֶה יְּיָבּה יְּיָ הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן: דברים כז טו

רבינו חנגאל

כוכבים לא קא מיבעיא ליה דכיון דכי מבטיל לה בטלה ומותרת בהנאה בטלה. מדאיסורה קמיבעיא ליה תקרובת יבודת כוכבים של אוכליז . כדרב גידל דאמר רב גידי מנין לעבודת כוכבים ויצמדו לבעל שנאמר פעור. מאי כיון דאיסורא לא בטיל טומאתה נמי לא בטיל. או דלמא איסורה דאורייתא לא בטלה אבל לא שנא ועלתה בתיקו: בעא מניה רב יוסף בן שאול מרבי כלים שנשתמשו בהן בבית חוניו מהו שישתמשו בהם במקדש בירושלים. ומיבעי ליה אליבא דר׳ יהודה דאמר כיח חוויו היא ור' מאיר חולק עליו ואומר בית חוניו עבודת חלוקתם בסוף מסכת מנחות. דתנז התם הכהנים במקדש ישתמשו בירושלים. ואין צריך לומר אחר ששימשו בעבודת כוכבים משנתנו זו כר' יהודה דאמר בית חוניו לאו בית כהנים הוא דקנסינהו רבנן . משום דבני דעה נינהו אבל

מאי כיון דאיסורא לא בטיל מדרב גידל. בריש פירקין (דף ג.) (כ) בשאר טומאה דלית ליה טהרה במקוה דנימא כי היכי דשאר טומאות סלקי הא נמי קלה למיסק מינייהו: **טומאה נמי לא בטלה.** כיון דליכא למימר הכי: **בית חוניו.** מפרש בשמעמין בתריימא דמנחות [קט:]

חוניו בנו של שמעון הלדיה שברח למלרים מפני אחיו ובנה שם מזבח ופליגי התם איכא למ"ד לשם עבודת כוכבים ואיכא למ"ד לש"ש וקמיבעיא ליה לר' יוסי בן שאול אליבא דמ"ד לאו בית עבודת כוכבים היא דאליבא למ"ד דעבודת כוכבים היא לא קמיבעיא ליה דהשתא להדיוט אסורין כדאמר לעיל [נא:] בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר לגבוה מיבעיה: וחין צ"ל לדבר חחר. כהנים ששימשו לעבודת כוכבים אין נ"ל שלא ישמשו עוד למקדש כדכתיב ביחוקאל (מד) יען אשר ישרתו אותם לפני גלוליהם וגו' וכתיב בתריה לא יגשו אלי לכהן לי ומדקאמר אין צ"ל לדבר אחר מכלל דבית חוניו לאו דבר אחר הוא ואפ״ה קתני דכהנים אסירי והמיבעיה ליה לר׳ יוסי כלים מחי: להנים דבני דעה נינהו. וידעי שנאסרו הבמות אף לשם גבוה והלכו ועבדו בבמה הוא דקנום רבנן: אבל כלים לא. קנסי או דלמא לא שנא: מקרא היה בידינו. בהנך דעבודת כוכבים דהיכא דמדאורייתא הוה בהו טעמא להתירא קנסוהו רבנן אע"ג דלאו בני דעה נינהו ה"נ אע"ג דלאו בית עבודת כוכבים ולא מיתסרי מדאורייתא קנסוהו רבנן בכלים ככהנים: כל הכלים. כהנים שבימי חזקיהו היו מגידין לו כל הכלים של בית המקדש אשר הזניח אחז במלכותו במעלו לעבודת כוכבים: הכנו והקדשנו מאי לאו הכנו דאטבלינ'. מטומאת עבודת כוכבים: והקדשנום דאקדישננהו. אן שחזרו ומשחום בשמן המשחה. אלמא כיון דמדאורייתא לא מתקרי דהא הקדש נינהו ואין אדם אוקר דבר שאינו שלו אינהו נמי לא בזרו עלייהו הואיל ולאו בני דעה נינהו: שהחזרת לי אבדתי. זהו המקרא ששכחתי: שהקדשנו אחרים מחתיהן. אבל הנך קנסוהו רבנן וגנזום: מזרחית לפונית. שימוש ארבע לשכות שהיו במקלעות העזרה קא חשיב במס' מדות (פ"א

מ״ו): ואמר רב ששת ששיקלו' לעבודת

כוכבים. אלמא אע"ג דלהדיוט לא

מיתסרי דאין אדם אוסר דבר שאינו

שלו גזור בהו רבנן לגבי גבוה ואע"ג

דלאו בני דעה נינהו. ובבית חוניו נמי

אע"ג דלאו בית עבודת כוכבים ולא

מיתסרי כלים דידיה מדאורייתא גזור

בהו רבנן: התם קרא אשכח ודרוש.

דמדחורייתה הסירי הפי׳ להדיוט:

דכתיב ובאו בה פרילים וחללוה.

הנהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה והקדשנום דאקדישננהו שחזרו ומשחום. נ"ב עיין מנחות נז ע"ב ובתוס' שם בד"ה ושמעי' וכו' ר' יאשי' סבר וכו' וא"ת ההיא סוגיא וכו' ודו"ק היטב:

מוסף רש"י

ואינו צריך לומר לדבר אחר. אס שמשו לענודת כוכבים לא ישמשו עוד בירושלים (מנחות קמ.). הכנו שגנזום. לאסירי בהנאה ואע"ג דלאו דידיה ח.). ששקצו אנשי יון. שהקטירו עליה לעבודת משום כספא ודהבא ירושלים. עובדי כוכבים ערבום עם זהנס (בכורות נ.). הויא רובא דעלמא. נתמיה דעליה בעי איתסורי כל הדריינא טריינא שיפא. אלו היו ממטבעות של ירושלים ורובן של אלו באו

מירושלים (שם). וחיללוה. משמע כיון שבאו פריצים חיללוה, נפק לחולין (שם). שלו ושל חבירו. בין ששניהן עובדין ליראה אחת בין שוה עובד לפעור ווה למרקולים (לעיל מב.).

א״ל

לא שנא. ופשט ליה אסורים הן שנאמר ואת כל הכלים אשר הזניח המלך אחז במלכותו במעלו הכנו פי׳ שגנזום. והקדשנו אחרים תחתיהו והגם לפני מזבח ה". לימא מסייעא ליה מזרחית צפונית ששם גנזו בית חשמונאי אבני מזבח ששקצום מלכי

אות טותרון והגם על מוברות די לא מטייבא ידו היות בשנת היו שבש במו בידו השבואה אות בידו המובר בידו היידו בשנת הי יידו, ראסר רב ששת ששקצום לעברת כוכיבו, זאת הם. דאמר רב פפא קרא אשכחו ודרשו ובאו בה פריצים וחללוה. ולא מסייעא ליה. ואמרינן ואמאי גנוום לבטלינהו לאיסורייהו וליהדרו וליקדשינהו. ודחינן משום דלא אפשר היכי ליעביד ליתברינהו אבנים שלמות אמר רחמנא נינסרינהו במשור. ולא תניף עליהם ברול אמר רחמנא. ליתברינהו ולישקלינהו לנפשיהו כמו המטבע דאמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרינא שיפא מפני טיבעא של ירושלים. עד שמצאו מקרא שמותר שנאמר וכאו בה פריצים וחללוה. ופרקינן התם במטבע לא אישתמש גבוה ביה. אבל הכא באבני מזבח כיון דמעיקרא אישתמש בה מוכד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל חברו. עובד כוכבים כר: גב' אמר ליה ר' שמעון ברבי לרבי שנית לנו בילדותך. עובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים שלו ושל הברי איכא דמתני לה אסיפא. ישראל אינו מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים. פשיטא. אמר רבי הלל חבר שראל אדעתא דעובד כוכבים פלח כו'. איכא דמתני לה אסיפא. ישראל אינו מבטל עבודת כוכבים של עובד כוכבים. פשיטא. אמר רבי הלל

מכיון שנכנסו עובדי כוכבים להיכל יצאו כליו לחולין וכיון דנפקי לחולין קנינהו בהפקירא והוו להו דידהו וכשנשתמשו בהן לעבודת כוכבים נאסרו:

אמרי. הגך דבית חשמונאי כשנלחום היכי נעביד: נישברינהו. על יד עובד כוכבים כדי לבטלן: אבנים שלימות. שאין בהם פגימות ואפילו כפגימות סכין שתחגור בה לפורן פוסלת בהן כדאמרינן בהכל שוחטין (חולין ית.): נוסרינהו. לאחר שבירתן להשוות פגימתן לא תניף עליהם

ברול כתיב ועמדו וגמום: ונסברינהו. כדי לבטלן מעבודת כוכבים: ונשקלינהו לנפשייהו. שהרי חולין הן וכדקאמרת ובאו בה פרינים

וחללוה: משום כספה ווהבה של ירושלים. שרובה הקדש: טריינא הדריינא שיפא. מטבעות של ירושלים. טיריינא הדריינא על שם מלכי

רומי נעשו הצורות ושמם טוריינום אדריינום: שיפא. ישן ביותר שנישוף מחמת יושנו ואין הצורה ניכרת: בותבר' ישראל אינו מבטל

עבודת כוכבים של עובד כוכבים. דעובד כוכבים פוסל אלוהו ילפינן ולא ישראל וכל שכן דישראל אינו מבטל עבודת כוכבים דישראל

דאין לה בטילה עולמית דהא ושם בסתר כתיב [דברים מ]: גבו' שנים לנו בילדוסך שלו ושל ישראל. ועכשיו אתה שונה לנו ושל חבירו אבל

של ישראל לא: ומקשי חלמודא דישראל מי בעלה והא ושם בסתר לחיב: שיש לו. לעובד כוכבים בה שותפות. ובוקנותו חזר בו

דאף על גב שיש לו שותפות אינו יכול לבטל חלקו של ישראל: ו**איכא דמתני לה.** לר' הילל בריה דר' וולס: **אסיפא.** דמתניתין:

ישראל אינו מבמל עבודת כוכבים של עובד כוכבים פשימא א"ר הילל בריה